

Vårt datum

Vår beteckning

1 (4)

Ert datum

Er beteckning

Tjänsteställe/handläggare

Samhällsplanering/Miljö

Marie Magnusson

0123-191 88 Mån - tors 8.00 - 9.30

marie.magnusson@valdemarsvik.se

Öppet möte angående "Miljöprojekt Gusum" i Gusums Folkets Hus 13 mars 2008

Medverkande

Från Länsstyrelsen Östergötland, Miljövårdsenheten:

Markus Gustavsson (byrådirektör)

Från Yrkes- och Miljömedicinskt Centrum i Linköping:

Ingela Helmfrid (biolog)

Gun Wingren (docent)

Från Valdemarsviks Kommun:

Torvald Karlsson (kommunalråd)

Marie Magnusson (miljö- och hälsoskydd)

Annette Källman (kommunens projektledare)

Hans Noack (planchef)

Övriga närvarande: Uppskattningsvis ca 80-100 Gusumbor.

Torvald Karlsson hälsar välkomna och presenterar mötets medverkande. Hans Noack ger en summering av vad som hänt sedan förra året. Gun Wingren ger en sammanfattande redovisning av resultaten från den enkätstudie som miljömedicin slutförde under hösten. Ingela Helmfrid ger återkoppling till resultaten och rekommendationerna från den miljömedicinska utredningen som miljömedicin redovisade vid förra årets öppna möte. Markus Gustavsson ger en lägesrapport av undersökningar i Gusumån och Gusums samhälle som utförts under 2007. De utredningar som genomförts sedan förra mötet är slutrapport - miljömedicinsk utredning, undersökningar av sediment och ytvatten i Gusumån, Byngaren, Byngsboån och Strolången (steg 1), undersökningar av grundvatten och mark i Gusums samhälle, översiktlig provtagning i PCB-utfyllnaden, kartläggning av kvarvarande undersökningsbehov för att få ett komplett beslutsunderlag avseende risker, åtgärdsbehov, kostnader etc för Gamla bruksområdet, Gusumsån respektive Gusums samhälle. Annette Källman ger en sammanfattning av resultaten från de översiktliga undersökningarna vid gamla bruksområdet som kommunen lät konsult utföra under hösten 2007. Markus Gustavsson berättar översiktligt om innehållet i den ansökan om fortsatta statliga medel för "Miljöprojekt Gusum" som länsstyrelsen och

kommunen lämnade in till Naturvårdsverket i höstas. Annette Källman berättar om medelstildelning samt och planerat fortsatt arbete i projektet. Kommunen har gått in som huvudman för hela projektet från årsskiftet.

Frågor från åhörarna:

En fråga med anledning av artikeln i NT angående dam numera boende i Grums, men född och uppvuxen i Gusum. Att hon skulle ha fått cancer på grund av att hon växt upp i Gusum?

Gun Wingren svarar: Det går inte att säga att det är så. I den enkätundersökning som gjorts av Miljömedicin har man inte gått ner på individnivå utan alla analyser är på gruppnivå. Man vet ju inte hur just denna person levt sitt liv (andra risker som rökning osv). Försökte även få fram detta i samband med artikeln då även jag/vi fick uttala oss.

Ni pratar om ett PCB-utsläpp, när hände det?

Ingela Helmfrid svarar: 1972 i samband med ett haveri på Gräsdalenanläggningen. Det dröjde väl ett tag innan det uppdagades. En sanering gjordes så småningom, PCB-haltigt sediment togs upp och deponerades på en plats intill ån. I samband med detta blev det stränga restriktioner och fiskeförbud. Ingela Helmfrid gör tillägg; 1972 togs prov på fisk då var PCB-halten 500 gånger högre än normalt, nu ligger nivån på 7-13 gånger högre än normalt.

Ingela påminner om de restriktioner som togs upp på mötet i november då studien presenterades;

För fisk rekommenderas att Livsmedelverkets generella råd för fisk till gravida och ammande följs. Det innebär bl a att kvinnor i fertil ålder, gravida och små barn ska undvika att äta fisken från Gusumån och Bygnaren. För bär och svamp rekommenderas att man ska undvika att äta bär o svamp från de värsta områdena.

Fiskeförbudet kvarstår troligen (bild från presentationen visas där texten visas). Vem är ansvarig? Kommunen, länsstyrelsen, livsmedelsverket?

Den provtagning som gjorts på fisk nu var är den gjord?

Ingela Helmfrid svarar: Uppströms PCB-”deponin”, nedströms i ån och i Byngaren.

Om man vattnat sina grönsaker med vatten från ån sen 70-talet, hur farligt är det?

Markus Gustavsson svarar: Den undersökning som gjorts nu visar att det idag är låga metallhalter i vattnet.

Kommentar från publik på beskrivning av markundersökning, att de nuvarande byggnaderna skulle vila på tidigare ”Det var träbyggnader alltihop som ligger i fyllningen”.

Kontorsbyggnaden som har brunnit, varför kan inte den tas bort omedelbart?
Annette Källman svarar; Allt ska hanteras på en gång.

Vem har ansvar om någon skulle skadas, om ungar går in där, eller tegel rasar ut på trottoaren?

Hans Noack svarar; Räddningstjänst kan gå in och göra åtgärd om det är fara för liv och lem. Fastighetsägaren (konkursförvaltaren) är ytterst ansvarig. Men vi får ta med frågan hem och diskutera vidare!

Kommer det här arbetet att skapa arbetstillfällen? Bra om det stannar inom kommunen, inte använda företag utifrån.

Hans Noack svarar; Arbetet gör sig inte självt. Arbetets art avgör. Det är fri konkurrens, finns vissa konkurrensfördelar om man befinner sig i kommunen, kan då vara av intresse.

Kommentar från publik angående deponering; "Hoppas det inte hamnar i en djuphåla i Yxningen".

Kommer kommunen orka med båda dessa stora projekt? Finns resurserna?

Hans Noack svarar: Det finns en tydlighet, att skapa de resurser som behövs. Tekniskt stöd köps in. Kommunens kassa räcker inte till, därför ansöks det om pengar hos naturvårdsverket. Vi kommer att klara det.

Den yttre miljön behöver förbättras, bl a tomten där äldreboende tagits bort, så gräs utanför FH!

Hans Noack svarar: Vad det gäller frågor som inte rör just Gusumprojektet får vi ta dessa i ett annat forum.

Hur kunde Vattenfall få gräva i ån när de byggde kraftverk på 90-talet? Massorna lades sedan upp intill ån för att lakas ur en gång till. ???

Markus Gustavsson svarar; har sett någon utredning på länsstyrelsen. Kan inte direkt ge mera detaljerade uppgifter.

Fiskeförbudet, gäller vilken fisk och vilka sträckor?

Yrkes och miljömedicin svarar; All fisk och kräftor, efter PCB-utsläppet vid Gräsdalen nedströms ån ner mot Byngaren. Fanns anslag och kungörelser på 70 – 80-talet, senare vet ej.

Kommentarer ang evt fiskeförbud: Det borde nog tas upp igen! Borde sättas upp skyltar – uppdrag för kommunen!

Annonsera om igen angående fiskeförbudet! Tänk på att informera nysvenskar och alla som fiskar på sommaren!

Fisket i ån, är inte fritt fiske! Fiskerättsinnehavare känner väl till fiskeförbudet. En av dessa arrenderar ut (nedströms). Han vet att det är fiskeförbud.

Hans Noack: Vi tar hem och funderar på hur vi ska upplysa Gusumborna om att man inte ska fiska i ån!

Hur kan det vara tillåtet att sälja kräftor från ån på Birgerssons?

Irene Birgersson som finns i publiken svarar: De kräftor som säljs är inte fiskade i ån. De kommer från Yxningen, sjöar omkring Åtvidaberg och från Vättern.

Vem är ägare till gamla bruket – kommunen?

Hans Noack svarar: En konkursförvaltare äger fastigheten.

Kan konkursförvaltaren sälja, när det är åtgärdat?

Hans igen: *Den frågan får tas upp i ett senare skede.*

Kommer det att förhandlas med konkursförvaltaren innan rivning?

Hans Noack svarar: Givetvis.

Kommentarer från åhörare:

Åtgärda brandskadad ruin så snart som möjligt! Ta ned fasaderna!

Vad händer på Voith-sidan?

Annette Källman svarar; Även de har gjort undersökningar som ligger i fas med de andra undersökningarna. Fyllningen i marken ser likadan ut som på andra sidan. Mestadels koppar och zink men inte lika utbrett utan mer begränsat, det finns inte heller några förfallna byggnader.

Hans och Markus angående planerade årensningen; Låt bli botten – rör inte om mer än åns normala flöden. Markus påminner om att om man evt kommer att göra ngt som rör om i sedimenten måste man först samråda med länsstyrelsen.

// Marie och Annette